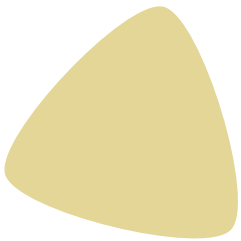

El Bon Pastor

Revista per a preveres

Núm. **96**
Desembre de 2017
Any VIII

Equip promotor: Agustí Borrell, Norbert Miracle,
Xavier Morlans, Joan Planellas, Armand Puig.

Correcció lingüística: Joaquim Claver.

Disseny original: Albert Fortuny.

Dipòsit Legal T- 1085- 2014
revistaelbonpastor@gmail.com
www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de
la revista podeu fer els vostres donatius a
La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic	4
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Un sol cor i una sola ànima	7
Tarancon: Un home lliure	
JOSEP MIQUEL BAUSSET	
Presents com el llevat	10
La Revolució Russa. Cent anys	
NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA	
Anunciar la Paraula	12
Crida particular, intenció universal	
MARC MAJÀ	
Deixebles de l'Evangelí	14
Amb Sant Pere Crisòleg	
JOAN TORRA	
Al servei de l'altar	16
Nativitat del Senyor: Col·lecta de la Missa del dia	
JAUME GONZÁLEZ PADRÓS	
Reclinats sobre el pit del Senyor	18
Treballar amb els laics també és font d'espiritualitat	
FIDEL CATALAN	
Rentar els peus	21
Acompanyament i formació de catequistes en una parròquia	
ANTONI ELVIRA	
Un bisbe ens parla	23
La Immaculada Concepció de la Verge Maria	
+ JOAN JOSEP OMELLA	

Hi ha dues maneres, almenys, de fer teologia: des de l'Esriptura i la Tradició i des de l'art, il·luminat per l'una i per l'altra. Antoni Gaudí feia teologia des d'aquesta segona actitud. Per a ell, la plàstica no era una simple ornamentació, una simple qüestió estètica, sinó que tenia a veure amb el símbol, i concretament amb el símbol cristià. Per això la seva obra directament religiosa (la cripta de la Colònia Güell i, sobretot, la basílica de la Sagrada Família), però també la seva obra civil, queda permeabilitzada d'apel·lacions a la simbologia cristiana. Gaudí és un teòleg en el sentit que dóna a aquest terme l'Orient cristià, és a dir, un gran creient que, com a tal, és capaç d'endinsar-se ell mateix i de conduir els altres a la riquesa inexhaurible de la fe de l'Església.

Un iconògraf «escriu» icones, més que no pas les dibuixa i les pinta. De manera semblant, Gaudí «escriu» el símbol inscrivint-lo en la pedra i la forma, en la disposició arquitectònica i en els contrastos cromàtics. Contemplar la Sagrada Família és «llegir» una escriptura que no és arcana sinó misteriosa, impregnada de símbols pertanyents al misteri cristià. Cal no més tenir present que durant dotze anys (1914-1926), els últims de la seva vida, Gaudí va abandonar tots els seus projectes i es va concentrar en una única obra: la basílica de la Sagrada Família. La seva vida era «la gran església», tal com ell anomena el projecte major que un arquitecte pot dur a terme en l'anomenat «Manuscrit de Reus», escrit l'any 1878 (als 26 anys!). La grandesa del Déu que s'immola per la humanitat, és a dir, el misteri de la redempció, és una de les idees centrals d'aquest Manuscrit. I aquesta idea es relaciona amb la visió que Gaudí tenia de l'espiritualitat sacerdotal, tal com queda reflectida en la construcció de la sagristia de la Sagrada Família, acabada el 2016. Amb la sagristia (o les dues sagristies, simètriques) de la Sagrada Família l'arquitecte del Baix Camp dona resposta a la pregunta sobre la identitat del prevere, sobre l'essència del ministeri sacerdotal. La seva proposta major és aquesta: el prevere és un màrtir, un que dona la vida. La sagristia de la basílica, l'espai propi on els preveres es revesteixen per a la celebració eucarística, ho expressa amb claredat.

En efecte, l'exterior de la sagristia de la Sagrada Família, que és una grandiosa cúpula connectada amb la resta de la construcció però exempta en relació a ella, conté tres registres. En el registre inferior, a la base de la cúpula, hi ha dotze finestrals, set dels quals porten inscrites les set exclamacions que canten els màrtirs de l'Anyell en la litúrgia celestial: «Lloança, glòria, saviesa, acció de gràcies, honor, poder i força... pels segles dels segles» (Apocalipsi 7,12). El segon registre evoca el caràcter rocós del Gòlgota, el penyal on Jesús va ser clavat en creu i crucificat i on morint va entregar l'esperit. Hi destaquen els dotze rengs verticals d'arestons (en total 48) que s'enfilen cap amunt, tots ells de color roig

i amb dues palmes verdes adossades. Entre reng i reng d'arestó hi ha vint-i-una peces de color blanc, que evoquen els vint-i-un coloms de l'arbre de la via de la façana del Naixement, els quals representen els salvats. Doncs bé, els preveres en tant que màrtirs de Crist, són representats per aquestes peces blanques: els màrtirs del Crist porten «vestits blancs» i palmes a les mans ja que han rentat els seus vestits «amb la sang de l'Anyell» (Apocalipsi 7,9.14). Ara bé, sang i raïm es confonen, com es confonen en el sagrament eucarístic, on el vi esdevé la sang de Crist per la força de l'Esperit. En la cúpula, els arestons rogencs són com esquitxos de la sang de Crist, el primer màrtir, i alhora del vi que omple el calze eucarístic, simbolitzat pel raïm que davalla del terminal de la cúpula.

El tercer registre de la cúpula de la sagristia és un grup escultòric amb un veremador, les mans dels qual posen el raïm negre dins la portadora, i un anyell, amb les potes lligades i el cap inclinat en senyal d'obediència i despreniment. La imatge del veremador prové d'Isaïes 63,1-5, que era l'epístola del Dimecres Sant en la litúrgia romana del temps de Gaudí, i que enllaça directament amb Dijous Sant, el dia de la institució del sacerdoti. Gaudí ha fet del veremador una al·legoria del Crist. Aquest veremador porta una roba vermella, tacada de raïm / sang, i pia el raïm tot sol, mentre es desclou el moment de la victòria: la passió de Jesucrist és alhora la redempció de la humanitat. La imatge de l'anyell que calla i no obre la boca, que no es queixa ni replica mentre el duen al sacrifici, remet a Isaïes 53,7, la primera lectura del Divendres Sant. Jesús és, doncs, el primer màrtir i model de tots els màrtirs, particularment dels preveres que es configuren a ell donant la vida de manera humil i vivint de manera immaculada i sense tara. Per això reben l'anell del qui és estimat per l'espòs Jesucrist (vegeu Efesis 5,25) i la corona de la glòria (vegeu Primera carta de Pere 5,4): l'anell i la corona es troben al punt més alt de la sagristia.

El martiri del prevere passa per la fidelitat a la crida rebuda, per la lluita contra les passions, per la renúncia gratuïta a l'afecte específic d'una sola persona, per la vigilància davant la mundanitat espiritual i per l'acceptació joiosa de la humilitat. Aquest és el martiri habitual del prevere, que s'accentua en el temps de la tribulació, quan tot sembla trontollar i els resultats del propi treball poden ser escassos. Però el prevere, que insereix la seva vida en la de Jesús, se sent preservat en els moments de desànim i de desesperança perquè a prop d'ell hi ha, a més del Senyor, molts germans i germanes que, com ell i amb ell, construeixen una comunitat, l'Església, la qual és missatgera de la veritat de l'Evangelí.

D'altra banda, el martiri del prevere passa per la fe i per l'amor. El prevere és un testimoni de la fe que ha rebut i que transmet amb tota la força del seu testimoni. El màrtir és, en efecte, un testimoni apassionat del Regne que Jesús va anunciar i de l'Evangelí que ell va comunicar durant el seu ministeri i amb la seva vida. El prevere és màrtir de l'amor i de la caritat, perquè no pot viure al marge dels pobres, els preferits del Senyor, els descartats, els necessitats, els malalts, els qui han perdut l'esperança. Ell, que és un pecador, es carrega, seguint darrere Jesús, el pecat i les febleses del món, i per això no dubta a pregar i tractar com a germans fins i tot els seus enemics, seguint la paraula del Sant Evangelí (vegeu Ma-

teu 5,44). Per això, el prevere no se separa del martiri, viu a la intempèrie, no resta tancat en la comoditat de la burocràcia ni cau en la temptació del clericalisme –confonent poder i ministeri, dominació i responsabilitat. Més encara, viu la seva condició martirial sense queixar-se ni resignar-se, sense enorgullir-se'n ni fer-se valer.

En resum, el prevere fa camí cap a l'altar, i el fa, segons la teologia del ministeri sacerdotal que Gaudí plasma en la sagristia de la Sagrada Família, tal com Jesús el va fer, de manera gratuïta. Malgrat la seva feblesa i el seu pecat, el prevere és cridat a ser màrtir, un que dona la vida i s'identifica amb Jesús, el primer màrtir. Ell és un servidor de l'acció litúrgica, home de la Paraula i de l'Eucaristia, que intercedeix pel poble sant i pel món sencer. Ell és un servidor dels pobres, que s'uneix a Crist, pobre i humil. El camí cap a l'altar és tot un programa de vida per als qui són ministres d'aquest altar i per a tots els deixebles de Jesús.

Un molt bon Nadal a tots! Un bon any 2018!

ARMAND PUIG I TÀRRECH

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

Tarancon: Un home lliure

Enguany ha fet cent deu anys que naixia a Borriana Vicent Enrique i Tarancon, un home providencial en la història de l'Església i, alhora, una persona clau que, des del diàleg i el sentit comú, va afavorir el procés de transició d'una dictadura a una democràcia.

De ben menut ingressà al seminari de Tortosa, diòcesi a la qual pertanyia Borriana, abans de la creació del nou bisbat de Sogorb-Castelló, el 1960. Ordenat prevere el 1929, passà a ser coadjutor i organista de Vinaròs. L'any 1931 es va fer càrrec de la difusió i implantació de l'Acció Catòlica a tot l'Estat des de la *Casa del Consiliario* de Madrid. I, el 1938, tornà a Vinaròs com a rector i arxiprest. Del Baix Maestrat passà a la Plana Baixa, concretament a Vila-real, el 1943, on a finals del 1945 conegué el seu nomenament com a bisbe de Solsona. La consagració episcopal tingué lloc a Borriana, a la Parròquia del Salvador, el 24 de març del 1946, i la seva entrada a Solsona fou el 14 d'abril següent.

Tarancon, el bisbe més jove de l'Estat en aquell moment, va escriure la seua primera carta pastoral el 8 de maig del 1946. En aquest text, d'idees avançades i plenes del sentiment de reconciliació que va guiar tota la seua vida, el nou bisbe de Solsona deixava ben clares les línies d'actuació que marcarien el seu servei episcopal al llarg dels anys. Tarancon sabia que encara que «oficialmente estamos en paz, ¿no es verdad que acabada la guerra hace falta todavia ganar la paz?». Per al bisbe Tarancon, «ahora ni hay paz internacional, ni hay paz política y social, a pesar de la paz, más aparente que real, que celebramos». Encara més: Tarancon reconeixia que el socialisme «había conseguido un progreso justo en la legislación social». El bisbe desaprojava «las injusticias del régimen capitalista» i, al mateix temps, veia que «los rencores y venganzas no han desaparecido ni en unos ni en otros». Amb l'esperit de reconciliació que marcarà tota la seua vida, Tarancon lamentava, en aquella carta pastoral, que «después de la guerra, el egoísmo ha crecido en el corazón de los Hombrés, e incluso personas que se llaman cristianas y hasta piadosas se dejan guiar por el egoísmo». El bisbe de Solsona, en la seua primera carta pastoral (encara massa poc coneguda), denunciava els qui «hacen grandes negocios, sin reparar en la justicia» i s'escandalitzava perquè la misèria del seu poble era «hábilmente aprovechada por los desaprensivos en su propio beneficio». El bisbe Tarancon denunciava també aquells que s'aprofiten amb «una ganancia ilícita y fabulosa». No és estrany que, des dels sectors mafiosos i des del Govern, es qualificara Tarancon com «el obispo rojo».

El 1950 Tarancon publicà una altra carta pastoral: «El pan nuestro de cada dia», on el bisbe denunciava la fam que patia la zona minera de la diòcesi de Solsona. Aquesta pastoral va enrabiar el Govern de tal manera que s'ha dit que va ser aquesta denúncia pública del bisbe Tarancon la responsable de la seua llarga estada a Solsona, quan semblava que era candidat

a altres diòcesis més importants i més grans. Però, amb aquesta pastoral, el jove bisbe de Solsona va aconseguir el pa que necessitaven les famílies del seu bisbat.

Tarancon sempre es va trobar bé entre els catalans: «No era un estrany a Catalunya... jo parlava valencià i això em va ser molt útil». El fet de parlar la mateixa llengua que el poble que l'acollia (com després va fer el bisbe Josep Pont, a Castelló) va fer que en cap moment no se sentira foraster a Solsona: «Em van considerar molt prompte un català més». Tarancon es va sentir ben arrelat a Solsona i, per això, va saber defensar els seus preveres que, per predicar en català, eren amonestats per les autoritats franquistes. Fins i tot va assumir tota la responsabilitat de *l'Infantil*, la primera revista que es publicava totalment en català, a finals dels anys 40, per tal d'evitar problemes de censura.

El 1964 Tarancon va ser nomenat arquebisbe d'Oviedo amb l'objectiu de pacificar, des del diàleg i el sentit comú, les revoltes de les conques mineres asturianes i, alhora, també, amb l'objectiu d'aplicar el Concili Vaticà II en una Església que mirava massa el passat. De fet, Tarancon, amb Pont i Gol, Jubany, Añoveros i Masnou, formava part d'un xicotet grup de bisbes que van apostar per la renovació i pel canvi que suposava el Vaticà II, enfront de la majoria dels bisbes espanyols, ancorats encara en el nacionalcatolicisme.

El 1969 Tarancon passà a ser arquebisbe de Toledo i cardenal, i el 1971 fou destinat a l'arquebisbat de Madrid. Cal dir que Pau VI tenia en Tarancon l'home de confiança a l'Estat Espanyol, per tal que ajudara l'Església espanyola a separar-se del Règim i, al mateix temps, perquè fera possible l'aplicació del Concili en una jerarquia preconiliar. Va ser també fonamental el seu paper com a president de la CEE durant tres triennis seguits.

L'any 1971 Tarancon va promoure l'Assemblea Conjunta de bisbes i capellans i l'any 1974 va tindre lloc el cas *Añoveros*. Tarancon es va enfrontar amb valentia i amb llibertat a un Règim que volia una Església submissa i subjecta al poder polític. El cardenal no va permetre que fóra expulsat de l'Estat el bisbe de Bilbao, tal com pretenia el Govern. És per això que, des del Govern mateix i comptant amb els elements més ultres de la societat, es va promoure la vergonyosa campanya de *Tarancon al paredón*. El 1975, el cardenal Tarancon va defensar la celebració de l'Assemblea Cristiana de Vallecas, tot i que el Govern, amb un abús de poder intolerable, va acabar per prohibir-la. Però, va ser l'homilia a l'església dels Jerònims de Madrid, en la missa d'entronització del rei Joan Carles, el novembre del 1975, que Tarancon, amb veu clara i ferma, defensà la llibertat i la independència de l'Església davant el poder i acabà amb el nacionalcatolicisme. És per això que, a les primeres eleccions democràtiques del juny del 1977 i desitjant la independència i la neutralitat de l'Església, el cardenal Tarancon s'oposà a la creació d'un partit confessional. Per això, Tarancon mai va voler identificar-se ni que l'identificaren amb un partit polític concret.

Home de gran vàlua i de gran intel·ligència, el cardenal Tarancon formà part de la *Real Academia de la Lengua*, on, juntament amb els acadèmics Dámaso Alonso, Camilo José Cela, Vicente Aleixandre o Rafael Lapesa, va defensar un dictamen sobre la unitat de la llengua que

compartim valencians, catalans i mallorquins, davant una infame i vergonyosa campanya secessionista. Tarancon va ser un bisbe que va saber defensar la llengua dels seus avantpassats.

El cardenal Tarancon va ser un home amb una intuïció gens menyspreable sobre el futur i sobre el camí que l'Església havia de fer. Va ser un home que sempre defensà la seua independència respecte al poder i respecte dels partits polítics. Tarancon va ser un home lliure. Un home de diàleg i de paraula que sabia intuir els camins que ell i l'Església havien de recórrer, per tal de fer possible una societat reconciliada, justa i lliure. Tarancon va ser un bisbe obert als signes dels temps i fidel en el seu servei a Déu i als hòmens. Com ha dit algú, l'Església necessita hui bisbes com Vicent Enrique i Tarancon. Un bisbe que va nèixer fa cent deu anys i que és recordat amb agraïment i amb enyorança.

JOSEP MIQUEL BAUSSET

Monjo del Monestir de Santa Maria de Montserrat

La Revolució Russa. Cent anys

A acaba l'any 2017 i, amb ell, el centenari d'un dels grans esdeveniments de la història del nostre món del qual, encara avui, l'ordre polític europeu i mundial en viu les conseqüències: la Revolució d'Octubre de 1917. Els historiadors coincideixen en assenyalar el 7 de novembre de 1917 com la data simbòlica de la «revolució d'octubre», que va suposar la desaparició de Rússia i la naixença d'un nou estat, la Unió Soviètica. Per a l'Església, especialment l'ortodoxa, però també la catòlica i per a tots els creients va començar un període de persecució com mai no havia conegut abans, «una nit molt llarga i molt fosca», com va profetitzar el patriarca de Moscou, Tikhon.

Els orígens de la Revolució hem de cercar-los al mes de gener de 1905, quan una pacífica marxa de protesta a Sant Petersburg formada per més de 140.000 persones de famílies obreres i camperoles portant icones, estendards religiosos i retrats del tsar, i encapçalada per un prevere ortodox, Georgij Gapon, que només volia fer arribar al Nicolau II la seva queixa per la situació que vivien, va ser reprimida violentament per l'exèrcit davant mateix del Palau d'Hivern i va destruir la imatge del Tsar Nicolau com la del «Bon Pare» dels russos de qui esperaven ajut davant la situació de pobresa.

Aquell dia serà recordat per la historiografia com el «Diumenge Sagnant» i, juntament amb l'alçament del cuirassat Potemkin a Odessa el juny següent, inicia la «petita revolució» que culminarà amb la «gran revolució» del 1917. Sorprenentment, el Sant Sínode va emetre un dur missatge no contra la massacre que havia causat més d'un miler de morts, sinó contra la manifestació i especialment contra el pare Gapon a qui qualificà com a «criminal instigador de la gent senzilla i treballadora».

Del 1905 al 1917 els esdeveniments es succeeixen: quatre intents d'instaurar un parlament (*duma*) que el tsar dissol; terrorisme i assassinats de tota mena fins i tot del primer ministre Stolypin; vagues i revoltes; aparició dels grups polítics; l'inici de la primera guerra mundial amb constants derrotes de l'exèrcit rus i morts de milers de soldats; la tenebrosa figura del «pseudo-clergue» Rasputin que controla la voluntat de la família imperial i perjudica enormement la imatge de l'Església...

El professor Andrea Possieri va escriure fa pocs dies a l'*Osservatore Romano* que la Revolució Russa va posar en evidència el buit en què es trobava el regim tsarista i el caos en què havia caigut, i alhora també va mostrar el «silenci de l'Església». En el moment de la caiguda de la monarquia autocràtica i del cop d'estat bolxevic que porta Lenin al poder, «el Sant Sínode de l'Església Ortodoxa va restar mut i immòbil». Lenin i els seus soviets van saber omplir aquest silenci amb un pensament ateu i immanent i construir així una nova societat sense Déu, en la qual tot va ser possible fins i tot l'aniquilació de milions d'éssers humans.

Durant els anys previs a la Revolució, l'Església com a institució no havia estat capaç de marcar el camí dels fidels, massa compromesa amb la monarquia, sense autoritat moral per influir en el desenvolupament dels fets que se succeïen al carrer ni en les decisions del tsar Nicolau, un home abduït per l'obscur Rasputin. L'estret vincle entre l'autocràcia tsarista i l'Església ortodoxa va ser una excusa perfecta per la revolució bolxevic que portava un veritable projecte de fer desaparèixer la religió en la nova societat soviètica.

Malgrat el bloqueig del Sant Sínode, durant aquest primer terç de segle XX trobem importants pensadors que marquen un renaixement religiós basat en la fidelitat a la naturalesa del cristianisme i posen en guàrdia davant la perillosa unió entre l'Església i la monarquia i les funestes conseqüències que havia propiciat. A la col·lecció *Clàssics Cristians del segle XX* tenim traduïdes al català obres de dos d'aquests autors, Vladimir Lossky i Serguei Bulgàkov. Precisament Bulgàkov, un seminarista que acollí la ideologia marxista i que, després d'un temps com a professor d'economia a la universitat, retornà al cristianisme, fou ordenat prevere i hagué de fugir a l'exili a París l'any 1923, escriu «aquesta influència de l'Església sobre les ànimes es fa pel camí de la llibertat, i correspon a la dignitat del cristianisme i no a una pressió vinguda de dalt, que potser arriba a resultats més ràpids, però sempre és castigada per la història, com prou ens ho demostra la nostra, tant a Orient com a Occident» (*L'Ortodòxia*).

A partir del 1917, el cristianisme a Rússia es veié marcat per una onada de persecucions, de veritable terror, que arriba fins a la caiguda del règim comunista. El primer prevere assassinat va ser el p. Ioann Kochurov, rector de Tsarkoe Seló, la residència imperial, a qui els guàrdies rojos executen davant del seu fill adolescent, i el primer bisbe que rebrà la corona del martiri serà el bisbe Vladimir, metropolita de Kiev. Entre 1918 i 1920 van ser assassinats 28 bisbes, alguns milers de clergues i monjos i més de 12.000 laics només pel delictes de formar part d'alguna organització de l'Església. El professor Andrea Riccardi en el seu contundent llibre *El Segle dels màrtirs* escriu «La persecució dels cristians a Rússia va ser un martiri massiu que va afectar a centenars de milers de creients a tot el país».

Com tots els grans esdeveniments històrics, la Revolució Russa és un fet extraordinàriament complex, tant en les seves múltiples causes, com per les diverses etapes que es van viure fins a la caiguda de la Unió Soviètica. L'Església, des de les catacumbes i amb moltes dificultats, va saber mantenir viva l'ànima russa davant l'onada d'ateisme oficial que volia fer-la desaparèixer.

Un dels pensadors russos d'aquell moment Nikolai Berdiàiev, exiliat pel tsar primer i per Lenin després, escrivia ja al juliol del 1917 davant els mals que patia Rússia: «L'única guarició possible és religiosa, aquesta malaltia només es supera contraposant a la mentida que s'assembla al bé, la veritable força del Bé, Crist».

NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA

*Prevere de l'arquebisbat de Tarragona
Rector del Seminari Major Interdiocesà*

Crida particular, intenció universal

El teòleg i biblista belga André Wénin va publicar l'any 1996 un article titulat «Abraham: élection et salut» on feia interessants reflexions sobre la crida a Abraham. La tesi d'aquest article la podríem resumir així: l'objectiu principal de Gn 12 és el de mostrar l'elecció d'Abraham no com un privilegi excloent sinó com una estratègia del pla salvífic universal de Déu.

És un tema transversal a la Bíblia, i també a la història de l'Església, la presència de personatges o grups que, sentint i acollint la crida de Déu a col·laborar amb Ell, esdevenen ferments detonants del pla de salvació. Des d'Abraham, passant per Moisès, els profetes, els reis, les dones de la història sagrada fins a Maria de Natzaret, i seguint amb els apòstols i l'Església naixent, arreu han anat entrant en escena homes i dones a través dels quals l'amor de Déu s'ha estès i ha arribat a d'altres.

En el marc d'una publicació com aquesta (una revista per a preveres) i en el context actual del món i de l'Església (desafiaments majors i greus, i crida a la Nova Evangelització), l'article citat obre pistes ben suggeridores per valorar esperançadorament diferents realitats eclesials d'avui que, si bé són humanament petites, busquen respondre decididament a la crida incessant que Déu adreça en favor d'una Nova Evangelització: són les anomenades «minories creatives» o, sense ànims de ser grandiloqüents, noves «restes d'Israel» per on l'Esperit bufa i crea.

Wénin fa notar, amb encert, que la d'Abraham no és una història que comenci del no-res sinó que, al contrari, arrenca d'un escenari ben carregat de significats: el d'un món bo creat per Déu, on l'home i la dona (imatges seves) han estat cridats a ser-ne administradors, però on, també, l'entrada del pecat (el mal, l'egoisme) ha danyat per endavant el curs dels esdeveniments. Efectivament, el relat de la caiguda (Gn 3), el posterior fratricidi (Gn 4), el diluvi (Gn 6-9) i la dispersió de Babel (Gn 11) semblen delinear una ona expansiva de mal, a la qual Déu va responent de diverses formes. I és així com el lector bíblic arriba a la crida d'Abraham, Gn 12,1-4: enfront un mal que es va fent cada cop més universal, Déu intervé trucant a la porta d'un particular. I aquest *modus operandi* diví, si bé pot semblar inicialment dèbil (poc abast) o fins i tot favoritista (per què ell i no un altre?), acaba revelant-se com una estratègia salvífica universal. L'aliança amb Abraham té com a horitzó totes les nacions. Fixem-nos: tant en les paraules de Déu al patriarca (12,1-4) com en les seves primeres reaccions (12,5-9: anant cap a Canaan, precisament a indrets que els anteriors capítols havien descrit com a llocs de maledicció; 12,10-20: emigrant a Egipte, on Abraham actuarà d'una forma més aviat reprobable) apareix com Déu demana la col·laboració de l'escollit (interpel·lant la seva llibertat, no sempre ben corresposta) en vistes a beneir i fer

arribar la seva salvació a tothom. Així Wénin conclou: «dins l'estratègia de salvació, que és l'elecció, la dinàmica de l'aliança és central ja que ningú no és privat de la seva responsabilitat i de la seva llibertat. [...] D'aquí que la salvació que en resulta no té res de màgic: tots els actors són respectats, totes les mediacions també.

És un camí de vida així el que Déu projecta tot inventant l'elecció. Darrera la preferència aparent atorgada a l'escollit, s'amaguen en realitat el seu amor per tothom i un infinit respecte a la llibertat de cadascú, llibertat que ell suscita amb la secreta esperança de rebre per part dels humans l'acompliment del seu desig».

Certament, no tota realitat eclesial petita porta necessàriament el germen del pla salvífic universal de Déu. Cal sempre discernir i sospesar l'autenticitat i l'esperit de comunió de tals realitats. Al mateix temps, però, hem de dir que el Mestre i bon Pastor deixa ben clar que el Regne de Déu és com la llavor més petita o com el llevat dins la massa. Sapiguem trobar en la Paraula de Déu claus de lectura per descobrir i mirar amb esperança el present de l'Església, ben ple de crides particulars del Senyor en vistes a la salvació de tots.

MARC MAJÀ I GUIU

*Prevere del bisbat de Solsona
Rector de la parròquia de Berga*

Amb Sant Pere Crisòleg

P *Publiquem un fragment de la laudatio que el Dr. Joan Torra va pronunciar en l'acte de la solemne investidura com a Doctor Honoris Causa de Dom Alexandre Olivar i Daydí, o.s.b. al Monestir de Santa Maria de Montserrat el 18 de novembre de 2017.*

En el moment que Dom Alexandre Olivar va marxar a Roma va veure la llum, amb el número 13 de la col·lecció *Scripta et Documenta*, una obra fonamental: *Los sermones de san Pedro Crisólogo: Estudio crítico*. L'enyorat P. Basil Studer (1925-2008), monjo benedictí d'Engelberg, a Suïssa, un dels més grans patròlegs del segle XX, en la continuació de la *Patrologia* coneguda normalment com el *Quasten* (1978), quan parla de Pere Crisòleg diu literalment: «Gràcies a les pacients investigacions d'A. Olivar, avui és possible conèixer amb exactitud la producció autèntica de Pere Crisòleg, que comprèn una carta (a Eutiques), 168 sermons de la *Collectio Felicianiana* (segle VIII) i 15 *extravagantes*. Altres escrits [...] no poden ser tinguts per autèntics».

Vaig tenir el privilegi de ser alumne del P. Studer a l'Institut Patrístic *Augustinianum* de Roma i de poder mantenir amb ell una certa relació que, a més d'acadèmica, va ser també d'amistat personal. Vull deixar testimoni en veu alta que les afirmacions que acabo de transcriure no són pas ornamentals. No era aquest l'estil del P. Studer. En saber la meua procedència de ben a prop del Monestir de Montserrat va ser la primera cosa que em va dir, que ell s'enorgullia de l'amistat amb el P. Alexandre Olivar. Em va arribar a dir que, si volia, podia presentar-li els meus escrits en català ja que n'havia après el suficient com per a poder llegir directament els seus escrits. Si el P. Studer deixa escrit que «avui és possible conèixer amb exactitud la producció autèntica de Pere Crisòleg» gràcies als seus treballs, estigueu-ne segurs: és així! Si no, no ho hauria pas dit.

Han estat, doncs, uns vint-i-cinc anys en la vida del P. Alexandre de lectura, d'estudi, d'escoltar Pere, el bisbe predicador, un home nascut el 390 a Imola, esdevingut arquebisbe de Ravenna entorn del 425 i que morí per allà el 450. Des del segle IX és conegut amb l'epítet Crisòleg, és a dir, «paraula d'or». És ben encertat perquè –tornem a donar la paraula al P. Studer– «les predicacions que van fer cèlebre a Pere es distingeixen per la preparació acurada d'un rètor discretament culte, pel caliu humà i el fervor diví d'un home sant. Els seus exemples reflecteixen també la situació especial de Ravenna, residència imperial, port important i centre agrícola. Quant al seu contingut es tracta ordinàriament d'homilies sobre fragments evangèlics, però també sobre les cartes paulines, el salms, el símbol baptismal, l'oració dominical i sobre els sants, així com d'exhortacions a la penitència. [...] La seva

vasta activitat de predicador ens ha deixat sobretot una documentació inestimable sobre la litúrgia de Ravenna i sobre la cultura d'aquella ciutat, situada entre Roma i la Itàlia septentrional. Cap altre bisbe d'aquella època no ens permet traçar un quadre més complet del desenvolupament de l'any litúrgic» (*Diccionario patristico y de la antigüedad cristiana*, 1736).

És un testimoni excel·lent del primat de la seu de Roma, *Petri principatus*, ja que en la carta que adreça al monjo Eutiques el convida precisament a sotmetre's a les decisions de Lleó, bisbe de Roma i successor de l'apòstol Pere, que té la darrera paraula en les qüestions relatives a la fe. És l'únic text seu que no és un sermó. Ni al llarg de la seva extensa predicació, ni en aquesta carta, no entra en les discussions teològiques del seu moment situat com està entre el concili d'Èfes (431) i el de Calcedònia (450). N'està al corrent, això sí, i en les exposicions cristològiques adreçades al seu poble, com a bon predicador llatí, posa molt més l'accent en l'aspecte encarnacionista que no pas en el pasqual.

Pere és un pastor espiritual, sobretot moralista, que compleix molt bé el seu deure d'explicar la Sagrada Escripura, començant pel *sensus historicus*, el sentit literal, per passar tot seguit a la recerca del sentit profund, *alterior intelligentia*, i acabar amb les aplicacions pràctiques per a la vida. És una estructura triforme en cada homilia o en les sèries d'homilies consecutives. És veritat que de vegades abusa de l'al·legoria però ho fa per captar millor l'atenció del poble. És veritat, també, que recorda sovint la predicació de Joan Crisòstom a qui potser havia llegit directament en grec. Però, si de cas, el seu sistema exegetíc depèn sobretot d'Ambròs, tot i que coneix molts altres Pares llatins. I fa servir de manera immillorable els recursos que li oferia la retòrica del seu moment.

La prestigiosa col·lecció *Corpus Christianorum* va acollir la publicació que el P. Alexandre feu de l'edició crítica de totes les obres de Pere Crisòleg. Va sortir l'any 1975 el primer volum (CCL XXIV), el 1981 el següent (CCL XXIV A) i l'any següent el darrer (CCL XXIV B). Això el fa internacionalment conegut, un dels més grans de casa nostra.

Afegim-hi, també, els sis volums que ocupen els sermons del Crisòleg en la sèrie d'Història Llatina de la Fundació Bernat Metge, editats en col·laboració amb Jaume Fàbregas i Baqué, entre els anys 1985 i 2003; són els números 233, 247, 266, 287, 318, 323 i posen a l'abast aquest treball tan valuós a casa nostra.

Nativitat del Senyor. Col·lecta de la missa del dia

«Oh Déu, que de manera admirable creàreu la dignitat de la naturalesa humana i d'una manera encara més admirable l'heu restaurada; feu que participem de la divinitat d'aquell que es dignà a compartir la nostra condició humana».

Preciosa oració que ens posa davant, amb la rapidesa d'un llampec i també amb la seva claredat, tota la història de la salvació. En efecte, la celebració del misteri de la Nativitat del Senyor conté en si el germen de tot el que Déu ha realitzat des de la creació fins a la «plenitud dels temps, quan Déu va enviar el seu propi Fill, nascut d'una dona, nascut sota la Llei, per redimir els que estaven subjectes a la Llei, i per tal que així rebessin la filiació adoptiva» (cf. Ga 4,4-5).

Nadal no té cap sentit si no aconseguim veure en l'home la seva grandesa més genuïna. Un ésser humà reduït a un simple productor i consumidor, sense cap horitzó més enllà dels seus actes immediats, amb la limitació cruel de la mort estalonant-lo; un home que, davant el sofriment, no sap pronunciar ni una sola paraula de consol esperançat ni fer un sol gest sublim, que confon el gust personal amb el deure de consciència i la seva espiritualitat real amb un nebulós i obsessiu psicologisme; un home així no està preparat per experimentar allò més gran del Nadal.

Per no viure'l, doncs, distrets i inconscients, com embadocats davant d'aparadors irreal, o donant culte a vedells de llautó, plens de confits i garlandes, és necessari tornar sobre la nostra identitat més profunda i descobrir-nos a nosaltres mateixos com «els fills en el Fill». Descobrir amb un calfred a l'ànima què significa que Déu s'ha fet home i que ha volgut «humiliar-se a si mateix, fent-se obedient fins a la mort i mort de creu» (cf. Flp 2,8). Hom no pot celebrar el misteri de Nadal si no vol desfer-se de tota alienació, si no fa un esforç perquè la veritat de Déu resplendeixi en tota la seva vida. «L'esplendor de la veritat brilla en totes les obres del Creador i, de manera particular, en el home, creat a imatge i semblança de Déu, perquè la veritat il·lumina la intel·ligència i modela la llibertat de l'home, que d'aquesta manera és ajudat a conèixer i estimar el Senyor». És així com comença sant Joan Pau II la seva encíclica *Veritatis Splendor*, que ens introdueix amb suavitat i destresa fins el nucli més viu i autèntic de la identitat humana. I és amb raó que diu sant Lleó el Gran, en la seva primera homilia sobre el Nadal: «Oh, cristià! Reconeix la teva dignitat i, fet partícip de la naturalesa divina, no vulguis tornar a l'antiga vilesa amb una conducta aliena a la teva ànima. Recorda't de quin cap i de quin cos ets membre ... El teu preu és la Sang de Crist, ja que haurà de jutjar-te en la veritat aquell que, per misericòrdia, et redimí».

Nadal és, doncs, un judici. En contemplar el Fill de Déu encarnat, es fa evident la veritat de Déu i la veritat de l'home.

En la litúrgia del dia del naixement del Salvador, l'Església ens fa pregar de tal manera que augmenti en nosaltres la certesa de la nostra gran dignitat en Jesucrist, i així conformem a la veritat de Déu la nostra condició humana.

JAUME GONZÁLEZ PADROS

Prevere de l'arquebisbat de Barcelona

Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

Treballar amb els laics també és font d'espiritualitat

El decret *Presbyterorum ordinis* del Concili Vaticà II sobre *La vida i el ministeri del prevere*, en el núm. 14 reflexiona sobre com la caritat pastoral és la font de l'espiritualitat del prevere diocesà. L'exhortació post-sinodal *Pastores dabo vobis*, en el núm. 23 afirma que «la caritat pastoral constitueix el principi interior capaç d'unificar les moltes i variades activitats del sacerdot». L'exercici del ministeri, *l'officium amoris*, en la seva multiplicat d'accions diàries i àmbits de dedicació, forneix, doncs, la vida espiritual del prevere. Una bona part d'aquesta dedicació comporta no només la relació amb laics, sinó també un treball compartit amb ells, i aquest treball precisament s'ha de viure a la vegada com una font de l'espiritualitat pròpia del prevere.

Tenint en compte que la missió del prevere abasta molts àmbits tot participant de la triple missió de l'Església (ensenyar, santificar i regir), segons la missió encomanada pel Bisbe diocesà, voldria en aquest article reflexionar únicament sobre l'aspecte del prevere com a consiliari, deixant de banda altres.

Els preveres, entre altres missions a una parròquia o en un moviment, tenen la d'acompanyar grups de laics, ja sigui de joves, de matrimonis, de monitors, de responsables, etc i exercir aleshores la tasca pròpia del consiliari, ja sigui en les reunions de grups de revisió de vida o de formació, de coordinació, etc.

Els documents de l'Església aprofundeixen també la missió del consiliari en aquests àmbits de corresponsabilitat. El mateix Concili Vaticà II afirma: «els qui es dediquen a aquest ministeri representen la Jerarquia en la seva activitat pastoral, després de rebre d'ella la missió. Fomentaran les relacions convenientes dels laics amb la Jerarquia, [...] es dedicaran a alimentar la vida espiritual i el sentit apostòlic, [...] i fomentaran l'esperit d'unitat dintre l'associació i també entre aquesta i les altres». (*Apostolicam Actuositatem* núm. 25).

La Conferència Episcopal Espanyola tractà sobre aquesta missió en elaborar les bases de l'Acció Catòlica, i afirmà referint-se al prevere en el moviment: «el capellà consiliari representa el bisbe en el moviment i exerceix el ministeri sacerdotal amb les següents funcions: estar al servei de la Paraula per educar en la fe, presidir l'Eucaristia i ser el ministre de la Penitència, promoure la comunió eclesial tant a l'interior del Moviment com amb relació a la jerarquia i la resta de la comunitat cristiana; ajudar al desenvolupament de la diversitat de carismes». (*Bases Generals de l'Acció Catòlica*, núm. 12, *Conferència Episcopal Espanyola*, 1993).

La missió del consiliari té una identitat pròpia i diferenciada de la missió dels laics en aquests àmbits, si bé es complementen ambdues. Als laics, atenent a la seva vocació bap-

mal, els correspon fer de la seva presència en el món una missió específica per estendre el Regne de Déu, donar a conèixer l'amor de Déu, anunciar Jesucrist i fermentar evangèlicament els ambients, i també treballar per la seva santificació amb l'exercici de les virtuts i la pràctica de la vida cristiana i el compromís dintre i fora de l'Església. A la vegada en aquests àmbits de grups i de coordinació exerceixen la direcció i la responsabilitat que li són pròpies.

Tot i això, aquesta diferenciació no ha estat exempta de dificultats, especialment quan s'han confós ambdues tasques, cercant protagonismes estèrils i parcel·les de poder, o fins i tot s'han intercanviat els papers amb conseqüències prou negatives. No cal clericalitzar el laic, certament, però tampoc, si m'ho permeteu, laïcitzar el prevere. Si bé el prevere no és un més en la reunió, o en la coordinació, el laic no és tampoc un cristià de segona categoria. Cadascú té la seva missió, i del treball mutu en la direcció uns i en la consiliaria els altres, en surt beneficiada l'Església i per suposat ambdues parts.

Tornant al títol d'aquesta reflexió, ens podem preguntar com aquesta dedicació tan important pot ajudar a viure l'espiritualitat en el prevere. N'assenyalo alguns elements.

En primer lloc fer de consiliari ajuda a experimentar el goig del ministeri sacerdotal. Talment com el Bon Pastor a l'evangeli (Jn 10, 1- 18), el prevere coneix els laics amb els quals col·labora, els acompanya en el seu creixement espiritual i humà com a company de camí i director espiritual, si s'escau, dedica temps a escoltar-los i orientar-los en les decisions de la vida, gaudeix amb els seus encerts i els ajuda en les ensopegades, fa present d'una manera concreta l'amor de Déu i el seu lliurament per la salvació de la humanitat. En definitiva, dóna la vida per ells des de l'exercici del seu ministeri.

En segon lloc el consiliari ha de tenir una actitud contemplativa de l'acció de Déu enmig del món. L'acompanyament dels laics ha d'ajudar el prevere a descobrir l'acció de Déu a través de les persones concretes. Ha de tenir una mirada serena envers la realitat i cada una de les persones amb qui col·labora, per tal d'ajudar a discernir el que Déu vol, a través de la pregària i la meditació continuades. Treballar amb altres ha d'estimular encara més, si cal, la vida interior, ja que només es pot transmetre allò que es viu i que batega en el cor del prevere.

En tercer lloc aquest treball ajuda el prevere a tenir una actitud encarnada en la vida, manifestant l'amor de Déu i descobrint com des de la presència de Déu s'assumeix la realitat concreta, redimida per Crist. La veritable contemplació no allunya de la realitat, sinó que s'introdueix en ella i crea en nosaltres capacitats més fondes per assumir el patiment humà, per fer-se més propers als necessitats, als pobres, i més plens de l'Esperit Sant per proclamar la Bona Nova, que és capaç de transformar les nostres vides i, des d'elles, i la pròpia realitat.

En quart lloc fer de consiliari ajuda a la vegada al prevere en el seu creixement espiritual i humà. Treballar corresponsablement amb altres és un exercici important que ajuda a ma-

durar especialment les actituds a través de l'encontre i relació amb els altres, perquè saber respectar els ritmes de cadascú no sempre és fàcil, perquè entendre què vol dir l'actitud de servei demana un esforç i un treball exigent. El prevere ha de tenir un estil de vida coherent que ajudi els altres des del seu testimoni personal. Ha de ser una persona de veritable comunió entre els membres del grup, entre els grups, la parròquia i l'Església.

FIDEL CATALAN

Prevere del bisbat de Terrassa

Vicari Episcopal

Acompanyament i formació de catequistes en una parròquia

Aquest ha estat un dels cursos que s'han impartit en les X Jornades de Formació per a Catequistes realitzades a Lleida sota el lema *Iniciar-se en l'art de l'acompanyament*.

Enguany el Secretariat Interdiocesà de Catequesi (SIC) ha organitzat aquestes jornades dedicades a la gran tasca d'acompanyar les persones en el seu procés de fe. El catequista acompanya infants, adolescents, joves i adults en el seu camí de fe, però ell també ha de ser acompanyat en la vivència de la seva fe. Per tant, podem dir que el catequista és acompanyant i, a la vegada, acompanyat.

Aquest curs estava destinat a centrar-se en aquest darrer vessant del catequista com a persona acompanyada, a diferència dels altres cursos que convidaven a reflexionar i a adquirir tècniques i mètodes en l'art de l'acompanyament.

Ens correspon molt a nosaltres, els preveres, l'acompanyament dels catequistes de les nostres parròquies. No som els únics que intervenim en aquest acompanyament, però tampoc hi hauríem de mancar. Afirmo que no som els únics perquè són moltes les persones que, al cap i a la fi, contribueixen en l'acompanyament i la formació dels nostres catequistes. A més, sabem que la parròquia no és l'únic lloc on es fa aquesta formació, però tampoc hauríem de descuidar el tracte personal amb cada catequista i en el conjunt de catequistes.

La formació i l'acompanyament dels catequistes, ens els recorda amb insistència el Directori General de la Catequesi (DGC). S'hi refereix el segon capítol de la cinquena part del Directori, però tinguem en compte que no només el DGC ens recorda la seva importància sinó que els catequistes ens demanen, de manera directa i indirecta, que estiguem al seu costat per ajudar-los en tots els aspectes de la seva formació com a catequistes.

En el curs realitzat a Lleida els recordava els eixos importants i indispensables que tota formació de catequistes ha de tenir present. Les dimensions d'aquesta formació, recollides i explicitades en el DGC (nn.238-246), han de poder ser tractades per igual, perquè quan parlem de la formació d'un catequista no estem referint-nos, únicament, a donar-li moltes eines i mètodes perquè en pugui fer un bon ús, sinó que hem de formar el "ser", el "saber", el "saber fer" (i afegim "el saber estar") del catequista.

El DGC quan enumera quines són les tasques pròpies del prevere en la catequesi ens recorda que, com a *catequista de catequistes*, hem de tenir cura de la formació dels catequistes, tot dedicant-nos a aquesta tasca amb un gran zel (cfr. n. 225).

En el curs no tractarem únicament quins elements hauríem de tenir en compte en cada dimensió d'aquesta formació sinó que també proposarem algunes pistes per tal de realitzar una formació de catequistes en la parròquia.

És evident que la realitat és ben diversa pel que fa al nombre de catequistes en les nostres parròquies i, per aquest motiu, no es presentà una proposta concreta de formació que podria ser molt ideal però que, a la pràctica, ens resulta inadequada per a cada situació. No obstant això, tots hem buscat solucions per cercar la manera de formar i acompanyar els catequistes. De vegades aprofitem la mateixa preparació de les sessions de catequesi que realitzem amb el grup de catequistes, i en d'altres ocasions tractem un tema en concret o ens beneficiem d'alguna formació que es fa a nivell arxiprestal, diocesà o interdiocesà.

Pensant en el grup concret de catequistes sabem què podem proposar perquè dins un grup hi ha també molta diversitat. No obstant això, no hem d'oblidar que estem amb un grup d'adults i això ens demana oferir una formació que respongui a les dues grans motivacions que, entre d'altres, mouen un adult a formar-se: la necessitat i la utilitat. Tots hem fet experiència que quan hem ofert o hem rebut una formació que responia a les nostres expectatives ha estat una formació que hem seguit amb molt d'interès i l'hem feta nostra. I si en aquesta formació han tingut en compte la nostra experiència sobre la temàtica que tractem hauran encertat plenament, perquè metodològicament la formació d'un adult ha de partir de la seva experiència, d'allò que sap, de la seva vivència, de les seves preguntes, etc.

Per aquest motiu en el curs es presentava un model per a realitzar aquesta formació, deixant a part les programacions i temaris que en cada lloc sabem quines són les més encertades.

El model anomenat *laboratori* respon a una idea de formació que engloba tota la vida del catequista. No es tracta només de transmetre coneixements ni tan sols de facilitar tècniques i mitjans per tal que les sessions de catequesi siguin més reeixides, sinó d'una formació que intervingui en totes les dimensions de la formació d'un catequista.

Didàcticament parlant, el model laboratori utilitza tres moments: la fase d'expressió, la fase d'apropiació i la fase de re-apropiació o de re-expressió. El primer moment permet als participants partir de la seva experiència i expressar quins són els seus coneixements i vivències sobre la temàtica en concret. En el segon moment es busca de posar els catequistes en l'actitud d'apertura i d'anàlisi vers quelcom que representa una novetat per a ells. I, per últim, el darrer moment ha d'afavorir la interiorització de les noves adquisicions per fer-se-les pròpies i expressar de manera nova i enriquida el que els ha aportat la formació.

Aquest model ens pot ajudar a l'hora de plantejar la manera de realitzar una formació de catequistes en les nostres parròquies perquè s'adapta al nombre de catequistes que tenim. L'important és que ens permet compartir les experiències del grup de catequistes, i entre tots els qui participem en aquesta formació cerquem la manera de formar-nos pel nostre propi creixement i per saber acompanyar millor els qui ens han estat confiats en nom de l'Església.

ANTONI ELVIRA

Prevere del bisbat d'Urgell

Vicari episcopal i delegat de Catequesi

La Immaculada Concepció de la Verge Maria

A Avui, primer diumenge d'Advent, iniciem un nou any litúrgic, un nou camí del Poble de Déu amb Jesucrist i acompanyats de Maria. Ella ens ensenya a esperar la vinguda del seu Fill. És el moment de deixar-nos guiar per Maria.

La Mare de Déu apareix en la penombra de l'Advent com la flor més lluminosa que ens dona esperança. L'Advent és el temps marià per excel·lència. En aquest sentit, a l'inici d'aquest temps litúrgic celebrem la solemnitat de la Immaculada Concepció, en què el poble cristià celebra que Maria va ser preservada de qualsevol màcula de pecat original i enriquida amb la plenitud de la gràcia des del primer moment de la seva concepció. L'any 1854, el papa Pius IX va proclamar el dogma de la Immaculada Concepció fonamentant-se en la fe de l'Església sobre aquest misteri marià.

Maria fou Immaculada perquè esdevindria mare del Fill de Déu. L'Esperit Sant fou enviat per santificar el seu si, per disposar-lo a acollir el Fill. Sant Sofroni, bisbe, deia a Maria en un sermó: «Sou realment beneïda entre les dones, perquè si per naturalesa vau ser dona, en veritat us convertíreu en mare de Déu». Per ser la Mare del Salvador, Maria va ser «dotada amb uns dons a la mesura d'una missió tan important» (cf. LG 56). Maria va ser guiada en tot moment per la gràcia de Déu.

La figura de Maria de Natzaret pren un relleu especial en el cor de l'Advent. Ella ha acollit la Paraula en el seu cor de verge i en el seu si maternal, la Paraula que s'ha fet carn de salvació. Realment, Maria és l'arca de la nova i eterna aliança. Des d'aleshores, Déu és l'Emmanuel, el Déu-amb-nosaltres.

En aquesta celebració i en aquest temps d'Advent tots som convidats a fixar el nostre esguard sobre la humilitat, sobre l'esperit generós de servei i sobre l'exquisida caritat de santa Maria. I som espontàniament inclinats a immergir-nos en la dolcesa inefable d'aquells nou mesos que Maria fou sagrari vivent de l'esperança, feta ja presència en ella.

El poeta Joan Maragall ho va expressar bellament en la seva poesia *La nit de la Puríssima*, en la qual diu:

Aquesta nit és bé una nit divina.
La Puríssima, del cel
va baixant per aquest blau que ella il·lumina,
deixant més resplendors en cada estel.
Per la nit de desembre ella davalla,
i l'aire se tempera, i el món calla.
Davalla silenciosa...
Ai, quina nit més clara i més formosa!

En efecte, Déu va voler que la Immaculada fos bella als seus ulls i perfecta davant la mirada dels homes. Però ho va voler sense que deixés de ser una dona, sense restar res a la seva feminitat; al contrari, sublimant el seu amor, la seva delicadesa, la seva sensibilitat i la seva entrega generosa als altres. El papa Pau VI deia al filòsof cristià Jean Guitton: «En Maria es va realitzar la intenció divina de fer de l'ésser humà el reflex, la imatge, la fotografia, la semblança de Déu». Quan les dones, les esposes i les mares s'emmirallen en Maria, realitzen adequadament la seva gran vocació, com ho va fer ella.

Que de la mà de Maria puguem aprofitar aquest temps d'Advent per disposar-nos interiorment a acollir Déu que es fa present en les nostres vides.

+JOAN JOSEP OMELLA

Cardenal Arquebisbe de Barcelona

El Bon Pastor
Revista per a preveres
